

Andas Burves-Rozītes teksts, Kristapa Kalna foto

Jaunība nebeidzas!

Viss ir tāpat kā senāk, vienīgi rītos gribas ilgāk
pagulēt, pirms 50.dzimšanas dienas 20.maijā
konstatējis komponists **Juris Kulakovs**

Kristiānu Balčus, ja
Juris Kulakovs sast
mūzik

Pauks! Šampanieša pudelei korķis ir laukā! List uz visām pusēm. Trāpa nošu lapām, samta klavierbenķim, biksēm un uz grīdas. Pelēkzilās acis aiz apaļajām Veidenbauma brillītēm samulsušas lūkojas apkārt. «Es atvainojos. Lai kam par stipru sakrājumu,» skan lēnīgs nazāls. Otra tāda Latvijā nav. Ar papīra salvešu kumšķiem mēs metamies uzslaucīt. Kristiāna taču izmazgājusi grīdu! «Virtuvē,» Kulakovs precizē. «Pirms nedēļām trim.»

Jura Kulakova draudzene, 21 gadu vecā čelliste Kristiāna Balčus labprāt uzspodrinātu arī komponista darba kabinetu. Taču šajā nošu, grāmatu, mūzikas instrumentu, dažāda izmēra glāzīšu un vienas medus burkas (uz klaviermalas) kakofonijā kārtību drīkst ieviest tikai viņš pats. Pie grāmatplaukta meitene rīta pusē piestiprinājusi zīmīti: «15.00 Tev noteikti jābūt mājās un jārunā labas lietas.» Atgādinājums rakstīts ar sarkanu tinti un beidzas ar smaidiņu. Kulakovs tiksmīgi izstaipās un smaida. Laimīgs. Uz piecdesmitās dzimšanas dienas sliekšņa viņam blakus ir mīloša meitene, top mūzika un galvenais — viņš var atļauties dzīvot, kā grib.

GULĒT LĪDZ TRIJIEM DIENĀ

Mazliet samieļojies, lielu mugursomu plecā, Kulakovs trijos dienā iesoļo savas mājas pagalmā no ielas. Kā — vai tad ne no gultas?! No otras puses? Būtu nepieklājīgi no cilvēka, kurš pieradis iet gulēt četros naktī, prasīt, lai viņš būtu pamodies līdz pusdienlaikam! «Reizēm, ja jūtos vairāk noguris, eju gulēt jau vienos,» viņš ievieš pilnīgu skaidrību. Ja jūs Kulakovam zvanāt pirms divpadsmitiem dienā, varat būt droši: tas būs neatbildēts zvans! Šī diena ir izņēmums. Deviņos no rīta viņš kopā ar citiem rīdziniekiem *šturmejis* trolejbusu, lai nokļūtu darbā. Iepriekšējā vakarā kādam jaunam skaņdarbam piemīris iespēlēt klavieres. Tā nu no rīta nācies atgriezties studijā. Tagad par to viņš jūtas nopelnījis glāzi šampanieša. No mugursomas parādās viens krāsainā folijā ievīkstīts kakliņš. Tad otrs. Puse no labuma pēcāk izlīst uz grīdas.

Mājīgajā divistabu dzīvoklī Čaka ielā komponists atgriezās šoruden pēc šķiršanās ar otro sievu mākslas zinātnieci Ievu Kulakovu. Pirms laba laika viņš draudzējās ar kādu citu personību no mākslas aprindām: Mākslas akadēmijas pasniedzēju Barbaru Ābeli. Vēl pirms tam ar pirmo sievu audzināja meitu Justīni, kurai tagad ir deviņpadsmit gadu. Abi kopā muzicē. Savas sievietes Kulakovs mīlējis un šķiroties pietaupījis visus skarbos vārdus. Ievai Kulakovai pat veltījis dziesmu, kas tā arī saucas — *Šķiroties Ievai*. Šī nu beidzot bija tā reize, kas lika viņam saprast: ar

STRĀDĀ DZIESMU SVĒTKIEM. Dzimšanas dienu svinēt komponistam nebūs laika, viņš steidz pabeigt mūziku XIV Deju svētku lieluzvedumam

skaistām, gudrām un izdarīgām sievietēm, kuras mājās grib būt direktores, saprasties viņam īsti neizdodas. Gribas bēgt uz savu «vecpuiša dzīvokli», kur starp notīm, grāmatām un varbūt kādu viņa glāzi mierīgi vadīt savas dienas.

Pagalmā pie loga zālē ieaugusi viņa vecā, zaļā vaboliņa. Tuvojoties piecdesmit gadiem, Kulakovam gribas mieru. Kaut ko jauku un skaistu. Bez cīkstēšanās «kurš gudrāks?» un norītiem krupjiem. Šoziem idille, par ko viņš lāgā neuzdrošinājās sapņot, kļuva par īstenību. Ierakstot jaunās dziesmas, Kulakovs vienreiz uzmeta aci jaunajai, gaišmatinajai čellistei ar acīm kā Brižītai Bardo. Tad otrreiz. Viņa bija tik jauka! «Jauna un skaista, bet arī gudra,» viņš saka, mēģinādams aizdedzināt cigareti. Šķiltaviņas drebošajos pirkstos knikišķ. Runājot par Kristiānu, bez savilņojuma neiznāk. «Gudra un tik mīļa,» viņš klusinātā balsī sirsniņai saka. Šī ir pirmā reize dzīvē, kad viņam izveidojušās attiecības ar daudz jaunāku sievieti. Sākumā tas mulšinājās. Tad viņš padomājās, ka galvenais nav gadi, bet saprašanās.

Pagaidām viņi katrs dzīvo savā mājā. Cieņojas viens pie otra. Viss notiek, nesaspriņg-

stot ne par ko. Tieši tā viņš vēlējies dzīvot vienmēr. Paķērusi drauga telefonu, Kristiāna kādam zvanītājam paskaidro, ka ir Jura Kulakova sekretāre. Tālāk runā viņš pats. Tikšanos divpadsmitos dienā Kristiāna smiedamās iesaka pārlikt uz pēcpusdienu. «Tu taču nepieccelsies!» Viņš piekrīt.

PĒRKONA LAIKI

Divdesmit vienu gadu jaunā Kristiāna vēl nebija dzimusi, kad Juris Kulakovs ar grupu *Pērkons* 1985.gada vasarā kāpa uz Ogres estrādes, lai nospēlētu skandalozāko koncertu Latvijas rok-mūzikas vēsturē. Pēc koncerta jaunieši izdemolēja vilcienu Ogre—Rīga. Tika sākta paraugprāva, daži vaininieki dabūja izciet cietumsodu. Notikušo leģendārajā filmā *Vai viegli būt jaunam?* iemūžināja kino režisors Juris Podnieks.

Komponists un *Menueta* iedvesmotājs Imants Kalniņš bija Kulakova pirmais skolotājs. Pusi no Līvāniem, kurš tolaik mācījās J.Mediņa mūzikas vidusskolā, Kalniņš uzaicināja spēlēt elektriskās ērģeles. «Kalniņš nekad nerakstīja dziesmas, ja nebija teksta. Šlāģeristi dara otrādi: izdomā smuku melodiņu un pēc tam vārdus.» Šo principu vēlāk kā

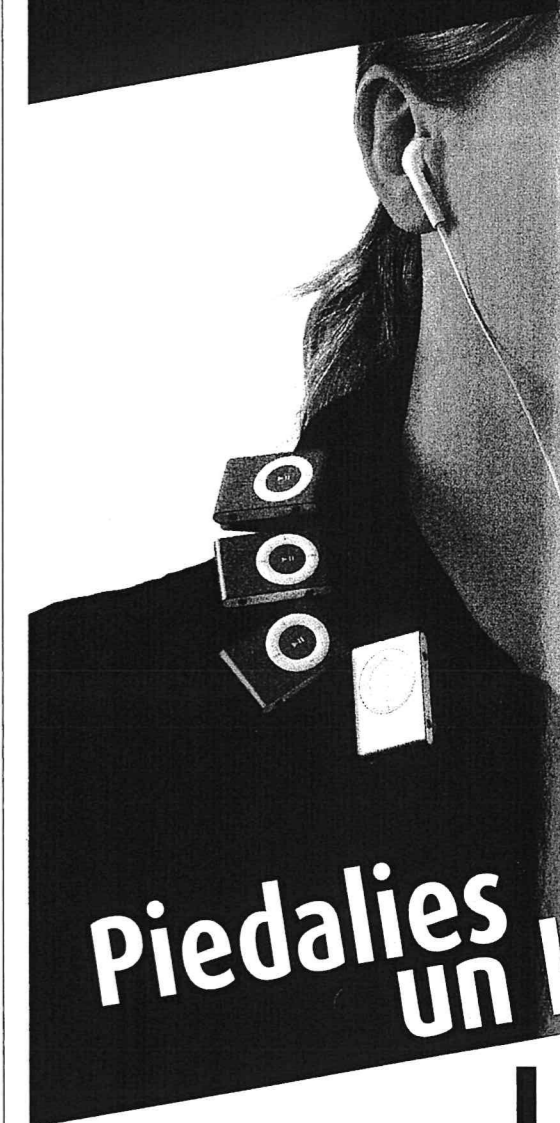
komponists pārņēma Kulakovs pats. Kā aranžētājs esot darījis «naudas darbus», piemēram, viens no jaunākajiem projektiem ir CD *Jāni dzied*. «Taču kā komponists nekad neesmu rakstījis pasūtījuma darbus, kas pašam nav pie sirds,» Kulakovs uzsver.

Kādas dziesmiņas, ko tagad pašam nemaz negribas atcerēties, viņš rakstījis jau skolas laikā. Ka var komponēt, Kulakovs saprata, mācoties *Mediņos*, to veicināja radošā atmosfēra. Katrs sapņojis paveikt mūzikā ko īpašu. Kulakovam nepietika ar to, ka ir viens no leģendārā *Menueta*. Viņš gribēja pieteikt sevi kā individualitāti. Septiņdesmito gadu nogalē izveidoja grupu *Arka* un spēlēja instrumentālas klasikas apdares — Griģu, Hačaturjanu, Musorgski. Pēcāk šo tradīciju turpināja arī *Pērkons* — koncertos pirmajā daļā viņi spēlēja klasiku, otrajā rokenrolu.

1981.gadā Kulakovs ar jaunizveidoto grupu *Pērkons* pirmo reizi kāpa uz skatuves. Debijai tika izvēlēts Mākslas akadēmijas karnevāls. Bohēmiskā publika ar ovācijām uzņēma Kulakova radītās klasikas apdares un rokenrolu. Viena no pirmajām Kulakova dziesmām bija *Pie baltas lapas apsēžos* ar Māra Melgalva vārdiem. Savām dziesmām viņš konsekventi izvēlējās jēgietilpīgu dzeju. Dziesmas ar Veidenbauma, Māra Melgalva, Māra Čaklā, Klāva Elsberga dzejoļiem koncertos publiku burtiski elektrizēja. Savai grupai Kulakovs piepulcēja daļu *Menueta* mūziķu — Leonu un Juri Sējānus, Daini Strazdiņu. Soliste kopš pirmsāku-

Pie grāmatplaukta meitene rīta pusē piestiprinājusi zīmīti: «15.00 Tev noteikti jābūt mājās un jārunā labas lietas»

Bausch & Lomb

lielisko atskan
iPod® shuffle un
30% atla

diviem
PureVision
kontaktlēcu
iepakojumiem

01.05.2008. – 31.05.2008.
Loterijas atļaujas Nr. 2066

pasaulē optika
OptikCS
Optio

INTRIGA
NACISTU
NOLAUPĪTA
GLEZNA «UZPELD»
LATVIJĀ

SIEVIETE, KAS
PIEDZIMA KĀ
VĪRIETIS
LĀGA PUIŠI
UFO UN FREDA
RADĪTĀ TOPA
ZVAIGZNES

Mūžam jauns

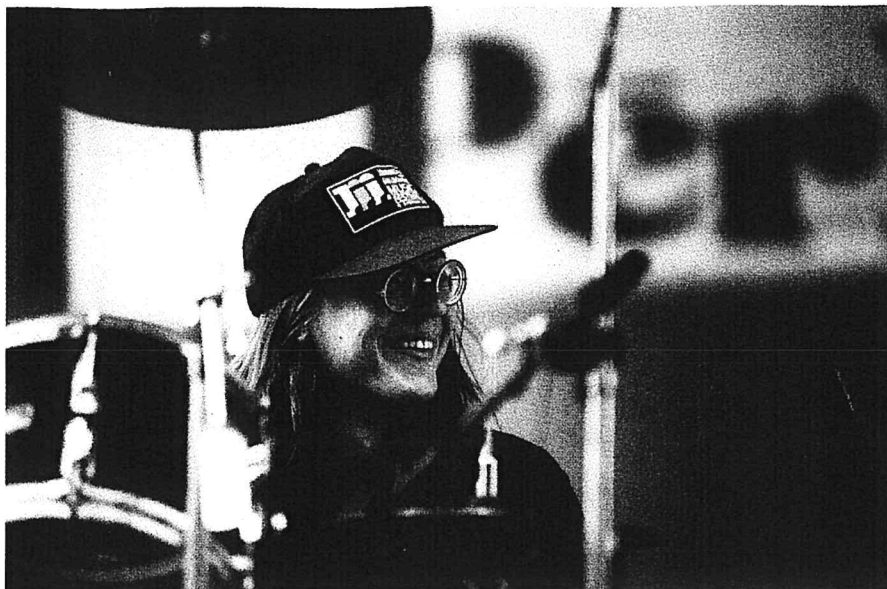
Juris Kulakovs. Par sievietēm, mūziku un sajūtu pirms 50

miem bija traušlā, ekstravagantā Ieva Akuraterē un spridzeklīgu enerģiju izstarojošais Raimonds Bartaševičs.

Viņu koncertos skanēja sprādzieni, mutuļoja dūmi. *Pērkonos* nojauc robežas starp «atļauts» un «aizliegts». Koncertos patrulēja milicija. *Pērkonu* aizliedza, tad rehabilitēja un atkal aizliedza. Kadri no skandalozā Ogres koncerta dokumentēti Jura Podnieka leģendārajā filmā *Vai viegli būt jaunam?* Pašam komponistam tolaik draudēja izslēgšana no konservatorijas. Kulakovs neslēp, ka vienmēr bijis, kā pats saka, nacionāli noskaņots zaļais. Astoņdesmito gadu vidū viņam bija tikai divdesmit pieci gadi. Tā isti viņš tolaik varbūt pat neapzinājās, cik daudz cilvēkiem nozīmēja *Pērkonu* mūzika. Tā saliedēja nacionālai idejai, brīvībai. 2005.gadā Kulakovs sarakstīja kantāti *Sarkanais vilciens*, tas bija veltījums 1941.—1949. gada deportāciju upuriem. Atskaņošanā piedalījās arī grupa *Pērkonos*.

Par grūtāko laiku Kulakovs sauc deviņdesmitos gadus. Tik vien bijis kā dažas reklāmas un teātra mūzika, par ko saņēmis nelielu atalgojumu. Tagad viss atkal atgriezies sliedēs: darba piedāvājumu viņam ir vairāk, nekā spēj paveikt. Tikko tapusi mūzika režisora Nila Skapāna multiplikācijas filmai. Steigšus jāpabeidz Deju svētku ievadmūzika. Padomā vēl — skaņdarbs pūtēju orķestrim. Mūzikas kritiķis Uldis Rudaks uzskata, ka Kulakovs ir ļoti talantīgs komponists, apveltīts ar fenomenālu radošo brīvību. «Neskatoties uz to, ka ir cienījams komponists un slavenība, viņš piekrīt kļūt par Kaspara Bindemaņa grupas taustiņinstrumentālistu, kādā reizē spontāni piesēžas pie bungām grupā *Inokentijus Mārpls* vai izveido veselu programmu ar Edgaru Liepiņu, kur pats uz skatuves arī ir bundzinieks.»

Par vienu no izcilākajiem Kulakova darbiem Rudaks uzskata dziesmu ciklu ar Veidenbauma dzeju, ko izpildīja Ieva Akuraterē.

ARĪ PIE BUNGĀM. Juris Kulakovs 90.gadu vidū

FOTO — NO DIENAS ARHĪVA

uz citām ielām. Kulakovs atzīst, ka popularitāte viņu mulsina. «Patiesībā es esmu ļoti kautrīgs.»

Iespējams, viņam ļoti labi būtu veicies fizikas profesora ampuā. Skolas laikā Līvānu pamatskolas gudrīti, kurš saņēma piecnieku visos priekšmetos, skolotāji uzskatīja par topošo matemātiķi, fiziķi. Kad pēc pamatskolas beigšanas viņš izlēma iestāties J.Meidiņa mūzikas vidusskolā Rīgā, fizikas skolotājs esot sarūgtinājums saķēris galvu. «Viņš man piederēja tikai tad, kad izdzirdēja *Reiz zaļoja jaunība* ar Veidenbauma dzeju,» Kulakovs atceras. Kam gan toreiz būtu ienācis

Manā pagalmā kretīni dejo. «Tie varētu būt repa pirmsākumi Latvijā,» viņš ironizē.

Jā Jura Kulakova tēvs būtu zinājis, par ko reiz kļūs viņa dēls, viņš pirms četrdesmit gadiem, iespējams, rīkotos citādi: uz klavierstundām dzītu Juri, nevis viņa vecāko māsu. Jaunībā dziedājis solo baznīcas korī, tēvs vēlējies, lai vismaz viens no bērniem mācās mūziku. Taču mātai klavierspēle galīgi negājusi pie sirds. Līdzīgi kā māte, viņa beigās izvēlējās studēt lietišķo mākslu. Tagad ir mājturības maģistre, sarakstījusi arī mācību grāmatas šajā jomā.

Atšķirībā no māsas Juris sapņojis mācī-

Krunciņas un nogurušas acis? Nav! Nekādas noteiktības dzīvē arī ne. «Reizēm jau padomāju — cik ilgi tā var iet? Varbūt... līdz gadiem sešdesmit»

Pagājušajā gadā Kulakovs sarakstīja dziesmu ciklu ar Jāņa Ziemeļnieka dzeju, ko dziedāja pats.

NEREALIZĒJIES FIZIKAS PROFESORS

Kādu vakaru, nākot pēc koncerta uz mājām, Artilērijas un Čaka ielas stūrī viņu apturēja meitenes. Kulakovs nespēja atvērt muti, lai atteiktos no nepiedienīga piedāvājuma, kad viena no viņām sāka raustīt otru aiz rokas: «*Ti što ģelaješ, da on že kompozitor!*»* Pirms pazušanas sava nama pagalmiņā iepretim Ziedonģdārzam meitenes viņam nopakaļ uzsauca: «Zinām jūsu mūziku! Klausāmieš!» — «Tagad vairs neko nepiedienīgu nepiedāvā,» Kulakovs smejas. Pie Čaka un Artilērijas ielas skārņa, kur agrāk vēlos vakaros viņš redzēja skatus kā no Almodovara filmām, ir tukšs un kluss. Meitenes pārcēlušās

prātā, ka kārtīgais zēns ar nevainojamo liecību reiz kļūs par latviešu rokmūzikas lielāko dumpinieku!

«Galīgs tizlenis es tomēr nebiju. Nodarbojos ar basketbolu,» Kulakovs atklāj. Treniņi viņam palīdzēja tikt vaļā no elpošanas ceļu saslimšanām. No mammas iedzimto nazālo balss tembru pastiprināja hroniskās iesnas. Un vēl šķība deguna starpsiena. «Bērniībā runāju vēl briesmīgāk. Tagad skatuve mani izmācījusi,» Kulakovs nosmejas.

Studējot komponistu klasē konservatorijā, solfedžo stundas viņam vienmēr sagādāja stresu. «Reiz bija jādzied trīs balsīgi Baha fūgas. Mēs, trīs rūcēji, sanākuši. Neviens nav diapazona, netiekam augšā.» Slikta balss komponistu vidū nebūt nav retums. Tomēr *Pērkonu* repertuārā ir dziesma ar Klāva Elsberga vārdiem, ko iedziedājis Kulakovs —

ties mūziku jau kopš 1.klases. Taču viņam bija grūtības tīri nodziedāt pat vienkāršāko melodiņu. Tādēļ no vietējiem Līvānu mūzikas guru viņš saņēma «kurvīti». «Labi, ka mamma bija skolotāja. Par *blatu* es tiku bērnu mūzikas skolā.» Gribējies oboju, bet nosēdināts pie akordeona. *Pērkonu* koncertos Kulakovs spēlēja klavieres, akordeonu, bungas. Tagad viņam ir iespēja kopā ar mīloto meiteni izmēģināt duetā klavieres un čellu.

«Piecdesmit. (Pauze.) Nu jā,» viņš iesmejas. Tas par gadiem. «Skan kaut kā jocīgi, bet it nekas nav mainījies. Varbūt no rītiem gribas pagulēt mazliet ilgāk.» Krunciņas un nogurušas acis? Nav! Nekādas noteiktības dzīvē arī ne. «Reizēm jau padomāju — cik ilgi tā var iet? Varbūt... līdz gadiem sešdesmit,» viņš sirsniņi smeļ. ♦

*Ko tu atļaujies, viņš taču ir komponists! (krievu val.)

Diena - Nr. 114 (2008, 17. maijs),
[12.] - 16. lpp. Priekš.: Sest Diena